Dosarul nr.2-12309/22 /2-22082128-12-2-10062022/

Partea introductivă.

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

16 aprilie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Central)
în componenţa:
preşedintele şedinţei, judecătorul Sergiu Suvac
grefier grefier
Adelina Țușca, Daniela Mihailov

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Țurcan împotriva Verei Crăciun cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces.

La 8 iulie 2022, Vladimir Țurcan, prin intermediul avocatului, Andrei Mandraburcă, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Verei Crăciun cu privire la încasarea datoriei în mărime de 12 000 EURO și a dobânzii de întârziere în sumă de 387,29 EURO.

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantului a indicat că, Vladimir Țurcan activând peste hotarele țării, a agonisit o sumă de bani care să-i asigure un trai decent și o bătrânețe fără lipsuri.

Notează că pârâta Vera Crăciun, știind despre faptul că reclamantul s-a reîntors de peste hotarele țării cu un câștig material considerabil, a apelat la Vladimir Țurcan cu rugămintea de a-i împrumuta suma de 12 000,00 EURO pe o perioadă nedeterminată, cu scopul de a utiliza aceste mijloace financiare în activitatea sa de antreprenoriat.

Menționează că la 1 octombrie 2018, pârâta, Vera Crăciun, a semnat o recipisă prin care se confirmă faptul transmiterii cu împrumut a sumei de 12 000,00 EURO.

Susține că, având în vedere faptul că situația financiară a familiei reclamantului s-a înrăutățit semnificativ în ultimii ani, acesta fiind șomer, iar unica sursă de existență fiind terenurile agricole cu suprafața de 0,3992 ha pe care le prelucrează, la data de 2 februarie 2022, iar apoi la 8 februarie 2022 a expediat în adresa pârâtei o somație privind restituirea sumei împrumutate, însă ambele somații fiind întoarse cu mențiunea factorului poștal „nereclamat”.

Conchide avocatul, Andrei Mandraburcă, că drepturile patrimoniale ale reclamantului au fost afectate prin nerestituirea la solicitare a sumei împrumutate.

Accentuează că, raporturile de natură juridică civilă au fost stabilite între părți la data de 1 octombrie 2008, fapt pentru care consideră a fi aplicabile normele Codului civil în vigoare de până la operarea modificărilor prin Legea nr. 133/15.11.2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, ceea ce rezultă din art. 6 alin. (3) al Legii privind punerea în aplicare a Codului civil, potrivit căruia „dispozițiile Codului civil în redacția anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 133/2018 se vor interpreta autonom, fără a se putea invoca intervenirea modificărilor la Codul civil operate prin Legea nr.133/2018".

Accentuează că, deoarece pârâta nu a restituit în termenul acordat datoria, a fost calculată dobânda de întârziere pentru o perioadă de 30 zile, începând cu 21.02.2022 și până la 23.03.2022, în sumă de 387,29 EURO.

Solicită reprezentantul reclamantului încasarea de la pârâta, Vera Crăciun, în beneficiul reclamantului, Vladimir Țurcan, a datoriei în mărime de 12 000,00 EURO, a dobânzii de întârziere în sumă de 387,29 EURO.

La 19 septembrie 2023 reprezentantul reclamantului, avocatul, Andrei Mandraburcă, în ședința de judecată a înaintat cerere cu privire la majorarea pretențiilor din cererea de chemare în judecată prin care a solicitat încasarea din contul pârâtei, Vera Crăciun, în beneficul reclamantului, Vladimir Țurcan, a datoriei în mărime de 12 000,00 EURO, a dobânzii de întârziere în mărime de 3 145,64 EURO și a cheltuielilor de judecată în mărime de 22 343,42 lei. *(f.d. 65-66)*

În susținerea poziției sale a indicat că odată cu depunerea prezentei cereri, reclamantul își majorează pretențiile în partea dobânzii de întârziere, care au fost calculate până la data ședinței de judecată din 12 aprilie 2023, precum și încasarea cheltuielilor de judecată suportate de reclamant.

Notează că dobânda de întârziere datorată de partea pârâtă pentru perioada 23 martie 2022 – 12 aprilie 2023, constituie suma de 3 145,64 EURO.

Referitor la mărimea cheltuielilor de judecată precizează că suma indicată în mărime de 22 343,42 lei este constituită din: 7 543,85 lei – ce reprezintă taxa de stat achitată la depunerea acțiunii; 1 636,57 lei – ce reprezintă taxa de stat pentru cererea de majorare; 140 lei – pentru serviciile de furnizare a informației de la cadastru; 130 lei – pentru serviciile de furnizare a informației din Registrul de Stat al Transporturilor; 2 583 lei – cheltuieli privind punerea în executare a încheierii de aplicare a măsurilor de asigurare; 310 lei – pentru publicarea citației în Monitorul Oficial; 10 000 lei – cheltuieli de asistență juridică. *(f.d. 65-66)*

În ședință reclamantul, Vladimir Țurcan, și reprezentantul reclamantului - avocatul, Andrei Mandraburcă, nu s-au prezentat, însă prin cererea depusă la data de 16 aprilie 2024, a solicitat examinarea cauzei în lipsa acestuia, menționând că susține integral cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept indicate în cerere. *(f.d. 94-95)*

Pârâta, Vera Crăciun, și reprezentantul acesteia, - avocatul, Vitalie Enachi, în ședința de judecată, nu s-au prezentat, însă prin cererea din 16 aprilie 2024, de asemenea,

a solicitat examinarea cauzei în lipsă, indicând că pârâta, Vera Crăciun, recunoaște ca a împrumutat suma de 12 000,00 EURO de la Vladimir Țurcan, însă o parte din datorie a fost stinsă, inclusiv fiind achitate și procentele din suma acordată, urmând să mai restituie restul sumei de 7 000 EURO fără niciun procent. A notat că reclamantul, Vladimir Țurcan, în anul 2009 a primit 2 400 de Euro; în 2010 – 2 300 EURO; în 2011– 1 200 EURO; în 2012 – 3 000 EURO; în 2014 – 600 EURO; în 2015 – 1 200 EURO și în 2016 – 3 000 EURO, în total suma de 13 700 EURO. Prin urmare, datoria rămasă este de 7 000 EURO. *(f.d. 96-97, 98-100)*

Aprecierea instanței.

Studiind materialele dosarului, apreciind în conformitate cu art.130 Cod de procedură civilă probele administrate, instanţa de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Țurcan împotriva Verei Crăciun cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În ședința de judecată instanța a constatat următoarele circumstanțe de fapt.

Potrivit materialului probatoriu administrat, instanța reține că la 1 octombrie 2008, pârâta, Vera Crăciun, a întocmit o recipisă, prin care confirmă că a luat de la Vladimir Țurcan suma de 12 000 EURO, pe un termen nedeterminat. (f.d. 6)

În același context, instanța atestă că prin explicațiile prezentate de către avocatul, Vitalie Enachi, în interesele pârâtei, Vera Crăciun, se confirmă faptul luării cu împrumut de către ultima a sumei în mărime de 12 000 EURO. (f.d. *98-100)*

Reieșind din înscrisurile anexate la dosar, la 2 februarie 2022 și la 8 februarie 2022, reclamantul, Vladimir Țurcan, a expediat o somație în adresa pârâtei, cu solicitarea restituirii datoriei constituite din suma împrumutului de 12 000 EURO, într-un termen de 30 zile de la data primirii notificării. *(f.d. 10-12)*

Invocând faptul că pârâta, Vera Crăciun, nu a restituit la timp datoria, reclamantul s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată, suplinită cu o cerere de majorare, solicitând pe lângă împrumutul restant în mărime de 12 000 EURO, încasarea unei dobânzi de întârziere calculate pentru perioada 23 martie 2022 – 12 aprilie 2023, în mărime de 3 145,64 EURO, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 22 343,42 lei, dintre care: 7 543,85 lei – taxa de stat achitată la depunerea acțiunii; 1 636,57 lei – taxa de stat pentru cererea de majorare; 140 lei – serviciile de furnizare a informației de la cadastru; 130 lei – serviciile de furnizare a informației din Registrul de Stat al Transporturilor; 2 583 lei – cheltuieli privind punerea în executare a încheierii de aplicare a măsurilor de asigurare; 310 lei – publicarea citației în Monitorul Oficial; 10 000 lei – cheltuieli de asistență juridică.

Instanța va soluționa cauza civilă în conformitate cu prevederile Codului civil în redacția în vigoare la data acordării împrumutului (redacția de până la 01 martie 2019).

Pornind de la prevederile art. 8 alin. (1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile.

Alin. (2) lit. a) al art. 8 Cod civil prevede că drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

Potrivit art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil al Republicii Moldova, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Conform art.514 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Reieșind din art. 867 alin. (1) Cod civil al R. Moldova, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Faptul încheierii contractului de împrumut în formă scrisă poate fi demonstrat printr-un înscris, semnat de părţi (împrumutat şi împrumutător), prin telegrame, telefonograme, solicitarea scrisă din partea împrumutatului de amânare a termenului achitării împrumutului, scrisoarea de garanţie cu afirmaţia că împrumutul va fi restituit, şi altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.

Astfel, instanța reiterează că pârâta a primit de la reclamant, în baza unei recipise suma de 12 000 EURO.

Din esența și natura înscrisului întocmit la 1 octombrie 2008, precum și reieșind din explicațiile prezentate de avocatul, Vitalie Enachi, rezultă că suma de bani acordată pârâtei în mărime de 12 000 EURO reprezintă un împrumut.

Astfel, recipisa nominalizată este expunerea unui act juridic civil, provocând în acest sens, pe deplin efecte juridice între părți.

Or, recipisa constituie o dovadă în scris a încheierii contractului de împrumut.

Art. 871 alin. (1) Cod civil prevede că împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului.

Art. 575 alin.(1) Cod civil menționează că în cazul în care termenul de executare a obligaţiei nu este determinat şi nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricînd executarea ei, iar debitorul este îndreptăţit să o execute oricînd. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligaţiei, debitorul trebuie să execute obligaţia în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Prin urmare, analizând normele juridice sus enunțate, ținând cont de faptul că reclamantul a expediat somația la 2 mai 2022 și la 8 mai 2022 în scopul informării despre necesitatea achitării datoriei în decurs de 30 zile din momentul recepționării, iar pârâta, Vera Crăciun, și-a ignorat onorarea obligațiilor, instanța concluzionează că cerința

reclamantului privind restituirea împrumutului în mărime de 12 000 EURO este una întemeiată și urmează a fi admisă.

Faţă de aceste considerente, rămân lipsite de relevanţă judiciară afirmațiile desprinse din explicațiile prezentate de avocatul, Vitalie Enachi, precum că o parte din datorie a fost stinsă, inclusiv fiind achitate și procentele din suma acordată, iar suma restantă constituind 7 000 EURO, nefiind susținute prin probe în acest sens.

De altfel, art. 210 alin. (1) Cod civil, prevede că trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Cu referire la norma enunțată, partea pârâtă care pretinde că a restituit unele sume de bani reclamantului, nu a prezentat niciun înscris în acest sens.

Iar, în contextul în care în conținutul explicațiilor prezentate de avocatul, Vitalie Enachi *(f.d. 98-100),* se face referire la careva persoane care pot confirma circumstanțele descrise, art. 211 alin. (1) Cod civil expres prevede că nerespectarea formei scrise a actului juridic face să decadă părţile din dreptul de a cere, în caz de litigiu, proba cu martori pentru dovedirea actului juridic.

În continuare, suplimentar cerinței încasării împrumutului în mărime de 12 000 EURO, prin acțiunea înaintată reclamantul a solicitat și încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 3 145,64 EURO, calculată pentru perioada 23 martie 2022 – 12 aprilie 2023.

Conform art. 872 alin. (1) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobîndă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art. 619 alin. (1) Cod civil, obligaţiilor pecuniare li se aplică dobînzi pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

La caz, se va remarca că dobînda poate fi solicitată de reclamant în cazul neexecutării de către pîrîtă a obligaţiei de plată, indiferent de faptul dacă dobânda a fost sau nu stipulată în recipisă.

Prin prisma legii enunţate, obligaţiile sunt pecuniare dacă au ca obiect prestaţia de a da o sumă de bani. Dobânda de întârziere este plata pentru folosirea surselor financiare străine, iar creditorul obligaţiei pecuniare poate pretinde suma dată. Prevederile legii menţionate se aplică în cazul în care debitorul nu execută la timp obligaţia pecuniară.

După cum s-a stabilit din materialele dosarului, Vera Crăciun nu a restituit suma de bani în mărime de 12 000 EURO în decursul a 30 zile acordate potrivit somației de plată, respectiv, reclamantul este îndreptăţit să solicite încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada solicitată 23.03.2022 – 12.04.2023, în limita pretențiilor formulate, care constituie suma de 3 145,64 EURO, reieșind din calculul prezentat. *(f.d. 67)*

Conform art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii

care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

La depunerea acțiunii în judecată reclamantul a achitat cu titlu de taxă de stat suma totală de 9 180,42 lei, fapt confirmat prin nota de plată din 4 iulie 2022 în sumă de 7543,85 lei și nota de plată din 11 aprilie 2023 în sumă de 1636,57 lei. *(f.d. 69, 70)*

Având în vedere normele sus enunțate și prevederile art. 3 alin. (1), lit. a) al Legii taxei de stat (în vigoare la data depunerii acțiunii), instanța va încasa de la pârâtă în folosul reclamantului taxa de stat achitată în mărime totală de 9 180,42 lei.

În conformitate cu prevederile art. 90 lit. i), l) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică; alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.

Conform art. 96 alin. (1), (1^1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În cadrul examinării cauzei, reclamantul a fost reprezentat de către avocatul, Andrei Mandraburcă (f.d. 2), iar conform ordinelor de plată din 1 iulie 2022, 5 august 2022, 6 aprilie 2023, în legătură cu asistență juridică acordată, reclamantul a suportat cheltuieli în mărime totală de 10 000 lei *(f.d. 78-79).*

Prin prisma art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa este îndreptăţită să aprecieze în ce măsură onorariul părţii care a câştigat procesul trebuie suportat integral de partea care a pierdut, reieșind din natura și mărimea pretenţiilor, de complexitatea cauzei, din munca efectiv depusă de către avocat şi părţile raportului litigios, raportat la caracterul real, necesar şi rezonabil.

Potrivit practicii CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Cuantumul cheltuielilor pentru asistenţa juridică trebuie astfel stabilit, încât acesta să fie rezonabil şi să nu constituie sume excesive.

Prin urmare, instanţa de judecată consideră că urmează a fi încasate de la Vera Crăciun în beneficiul lui Vladimir Țurcan cheltuielile de judecată în sumă de 7 000 lei, ceea ce constituie cheltuielile de asistenţă juridică, ca fiind necesare şi rezonabile, având în vedere aportul avocatului, timpul şi munca acestuia la examinarea prezentei cauze.

Totodată, ținând cont că reclamantul a suportat cheltuieli pentru punerea în executare a încheierii de aplicare a măsurilor de asigurare din 11 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin ordinele de încasare a numerarului nr. 01 și nr. 02 din 3 august 2022 în mărime de 2 580 lei, respectiv, în mărime de 3 lei, anexate la materialele dosarului *(f.d. 76),* instanța, prin prisma textelor de lege de la art. 90 și art. 94 Cod de procedură civilă, ajunge la concluzia de a încasa suma de 2 583 lei din contul pârâtei în beneficiul reclamantului.

În conformitate cu art. 90 lit. c) prevede că din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte și cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată.

Având în vedere normele sus enunțate, reieșind din confirmarea de achitare a notei de plată din 11 aprilie 2023, instanța va încasa de la pârâtă în folosul reclamantului cheltuielile suportate în legătură cu citarea publică în mărime de 310 lei. *(f.d. 77)*

Cât privește pretenția reclamantului în partea compensării cheltuielilor de judecată în suma de 140 lei pentru serviciile de furnizare a informației de la cadastru; respectiv, în sumă de 130 lei pentru serviciile de furnizare a informației din Registrul de Stat al Transporturilor, instanța apreciază cerința în această parte ca fiind una neîntemeiată, în condițiile în care înscrisurile prezentate nu relevă în mod clar și peremtoriu că, cheltuielile pretinse prin achitarea notelor de plată din 4 martie 2022 și din 11 aprilie 2023 pentru servicii *(f.d. 71, 72)*, au tangență anume cu examinarea prezentei cauze.

Partea dispozitivă.

În conformitate cu prevederile art. art. 238-241, 243 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Țurcan împotriva Verei Crăciun cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, se admite parțial.

Se încasează de la pârâta, Vera Crăciun, în beneficiul reclamantului, Vladimir Țurcan, datoria în mărime de 12 000 euro, dobânda de întârziere calculată pentru perioada 23.03.2022 – 12.04.2023 în mărime de 3 145,64 euro, iar în total 15 145,64 (cincisprezece mii una sută patruzeci și cinci, 64) euro, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii.

Se încasează de la pârâta Vera Crăciun, în beneficiul reclamantului, Vladimir Țurcan, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în mărime de 9 180,42 lei, cheltuielile pentru asigurarea acțiunii în sumă de 2583 lei, cheltuielile pentru citarea publică în mărime de 310 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 7000 lei, iar în total 19 073,42 (nouăsprezece mii șaptezeci și trei, 42) lei.

În rest, pretențiile cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău, în termen de 30 zile de la pronunțare, prin intermediul instanței emitente.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sergiu Suvac